

Stockholm juni 2017

Remissvar avseende utredningen om Styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, dir.

2016:3

(Diarienummer: M2017/00779/Ke)

Regeringen har under våren 2017 remitterat Miljö- och energidepartementets utredning *Från värdekedja till värdecykel - så får Sverige en mer cirkulär ekonomi* med förslag på hur Sverige kan uppnå en mer cirkulär ekonomi.

Pressretur AB:s redovisar i denna inlägga synpunkter på utredningen. Pressretur fokuserar svaret på de delar av rapporten som är mest grundläggande för den egna verksamheten.

Pressretur AB:s remissvar är uppdelat enligt följande:

1. Om Pressretur AB
2. Pressreturs utgångspunkter
3. Pressreturs synpunkter

1. Om Pressretur AB

Pressretur AB, nedan kallat Pressretur, bedriver insamlingsverksamhet avseende returpapper. Verksamheten bedrivs utan vinstintressen och finansieras av pappersproducenterna. Syftet med verksamheten är att på ett miljöriktigt sätt uppnå de mål som står uppställda i producentansvarsförordningen för returpapper.

Pressretur AB ägs av de tre pappersproducenterna Holmen, SCA och Stora Enso. IKEA Sverige AB, liksom medlemsföretagen i TU (Tidningsutgivarna), Grafiska Företagen och Sveriges Tidskrifter, är anslutna till Pressreturs insamlingsystem genom avtal.

Insamlingen ombesörjs av Pressreturs entreprenörer. Det insamlade materialet återvinns sedan i något av våra ägares svenska pappersbruk. Pressretur garanterar att alla insamlade tidningar materialåtervinns i Sverige. Systemet utgör ett exempel på hur biobaserad cirkulär ekonomi fungerar i praktiken och hur materialens återvinningsbarhet möjliggör cirkulära lösningar.

2. Pressreturs utgångspunkter

Ett miljömässigt och resurseffektivt omhändertagande måste vara utgångspunkten för ett väl fungerande återvinningssystem. Ett väl fungerande system för återvinning bidrar till att samhället utvecklar sin förmåga att tillvarata den resurs som avfall kan utgöra, vilket både bidrar till ökad resurseffektivitet och till ett hållbart samhälle då uttaget av nya råvaror och den miljöpåverkan denna innebär kan minska. Sverige har sedan länge ett väletablerat insamlingssystem med höga återvinningsgrader som ombesörjs av producenterna.

Pressretur ser som en viktig del i arbetet för ett kretsloppssamhälle att återvinna material ska bidra till råvaruförsörjningen, och speciella förutsättningar råder inom bl.a. den svenska skogsindustrin. En hög insamlings- och återvinningsnivå är mycket viktigt för att kunna arbeta resurseffektivt inom skogsindustrin med hög andel returfiber.

Förra året samlade Pressretur in över 238 000 ton returpapper (år 2016). Medborgarna kan vara säkra på att lämnat material tas om hand och återvinns. I vår verksamhet blir 100 procent av det som samlas in av våra entreprenörer till nya pappersprodukter i närbelägna pappersbruk i Sverige och över 95 procent av allt returpapper samlas in. En mycket hög andel av de svenska medborgarna tycker också att insamlingssystemet fungerar bra, bekräftar flera undersökningar som genomförts på uppdrag av Pressretur. Medborgarnas insats genom källsorteringen är unik i en internationell jämförelse och en central förutsättning för Pressretur och det svenska biobaserade cirkulära återvinningssystemets framgång.

Pressretur utvecklar verksamheten genom att arbeta för att sluta samverkansavtal med landets alla kommuner och genom att bygga ut den fastighetsnära insamlingen. Pressretur gör löpande kvalitetskontroller för att förbättra servicenivån för bl.a. hushållen.

Bioekonomin - en naturlig del av den cirkulära ekonomin

Bioekonomin, baserat på den förnybara och hållbara skogsråvaran, är en naturlig del av en cirkulär ekonomi. Biobaserade produkter kan redan idag ersätta många fossila produkter i samhället. Pappersbruken och Pressretur AB utgör ett bra exempel på hur en biobaserad cirkulär ekonomi fungerar i praktiken - med förnybar råvara från skogen som förädlas i en resurseffektiv produktion, som ger hållbara produkter gjorda på skogsråvara, som sedan samlas in i ett välfungerande insamlingssystem och blir till nya produkter. Återvinning förlänger fiberns livslängd och ökar resurseffektiviteten i samhället. Både färskfiber och återvunnen fiber behövs till råvaruförsörjningen i en framtida biobaserad ekonomi.

3. Pressreturs synpunkter

Pressretur välkomnar utredningens ambitioner att skapa cirkulära flöden för olika material och sektorer. Målsättningen kan innebära stora fördelar för svensk ekonomi, innovationskraft och utveckling av nya affärsmodeller.

Pressretur tycker det är olyckligt att utredningen inte mer än övergripande redovisar existerande cirkulära system och affärsmodeller. Den fortsatta behandlingen riskerar då utelämnade viktiga erfarenheter. Ett för stort fokus på återvinning utan att värdera materialvalets betydelse innebär att lösningar inte tar hänsyn till ett helhetsperspektiv.

Pressretur anser att det cirkulära perspektivet också måste inkludera visionen om en biobaserad ekonomi med materialväxling från fossil till förnybar råvara. Det är i linje med systemanalysen i kapitel 3.4 men syns inte bland de konkreta förslagen.

När utredningen redovisar drivkrafter för cirkulär ekonomi i kapitel 4.3 "Nya möjligheter – tekniska drivkrafter för en cirkulär ekonomi" så saknas de banbrytande landvinningar som sker inom biobaserade material och de omfattande satsningar regeringen gör genom exempelvis Tresearch. Det är en brist liksom det faktum att dagens fiberbaserade återvinning inte lyfts fram. I figur 4.1 nämns exempelvis förnybar energi och biologiskt nedbrytbara material men inte biobaserade/förnybara material.

Pressretur vill påpeka att den biobaserade råvaran bevisligen har en hög återvinningsgrad, fungerade marknad och konkurrenskraftig sekundär råvara vilket borde vara grundläggande för regeringens strategi.

Ett ensidigt fokus på återvinning kan även innebära att materialval inte beaktas i de fortsatta processer för cirkulär ekonomi som sker på EU-nivå.

I syfte att omhänderta Sveriges potential och synpunkterna ovan vill Pressretur sammanfatta sina synpunkter i ett förslag:

Pressretur anser att punkt 9.2 som innefattar förslag att inrätta en delegation för cirkulär ekonomi bör inbegripa att utveckla den biobaserade grunden för cirkulär ekonomi. Därför bör det i enlighet med regeringsförklaringen ingå i delegationens uppgift att analysera och utveckla strategier för att öka den biobaserade dimensionen av cirkulär ekonomi i syfte att öka den totala resurseffektiviteten och klimatnyttan av föreslagna åtgärder.

2017-06-28

För Pressretur

Andreas Boo, Vd